

REDACTIUNEA,
Administrațiunea și Tipografia
Erasov, piața mare nr. 30.
TELEFON NR. 226.
Serisori de tranșare nu se
primesc.
Manascripse an se restituie.
I aser ate
se primesc la Administrațiunea
Erasov și la următoarele
BIBLIOTECI DE ANUNȚURI:
In Viena la M. Dukas Nachf.,
Mrs. Angenfeld & Emeric Les-
ner, Heinrich Schalek, A. O-
pekli Nachf., Anton Orpelik.
In Budapesta la A. V. Golber-
ger, Ekstein Bernat, Iuliu Le-
opold (VII) Brassóbat-körút.
Prețul inserțiilor: o serie
garmonid pe o coloană 10 bani
pentru o publicare. Publicări
mai dese după tarifar și lavo-
rași. — REGLAMEN pe pagina
3-a o serie 20 bani.

GAZETA TRANSILVANIEI.

ANUL LXXII.

Telefon: Nr. 226.

GAZETA apare în fiecare zi.
Abonamente pentru Austro-Ungaria:
Pe un an 24 cor., pe șase luni
12 cor., pe trei luni 6 cor.
N-rii de Duminecă 4 cor., pe s-
bă.
Pentru România și străinătate:
Pe un an 40 franci, pe șase
luni 20 fr., pe trei luni 10 fr.
N-rii de Duminecă 5 fr., pe s-
bă.
Se primumără la toate
sile postale din țara și din
afară și la d-nii colectorilor.
Abonamentul pentru Erasov:
Administrațiunea, Piața mare
bărgul Inului Nr. 30. erasov.
I. Pe un an 20 cor., pe șase
luni 10 cor., pe trei luni 5 cor.
Cu două săptămâni: Pe un an 24
cor., pe șase luni 12 cor., pe
trei luni 6 cor. — Un exem-
plar 10 bani. — Atât abona-
mentele, cât și inserțiunile,
sunt a se plăti înainte.

Nr. 244.

Brașov, Miercuri 11 (24) Noemvrie

1909.

Sf. Sinod se întrunește astăzi la Blaj. Nu avem încă o listă a membrilor din sf. Sinod arhidieceșan, și cunoaștem rezulta- tul alegerilor pentru reprezentanți abia în câteva tracte protopopești — în acele unde au fost aleși, adică încredințați cu repre- zentarea tractului, în urma unui vechi o- biceiu, tot profesori dela liceul și semina- riul din Blaj. Nu ne ludoim însă, că ale- gerea persoanei s-a făcut pretutindeni după cea mai bună chibzuire, și nicăiri nu s-au amestecat influințe de sus, sau in- trigi locale sau chiar terorism adminis- trativ. Așadar la sf. Sinod arhidieceșan din Blaj, — pe care unul dintre colaboratorii noștri l-a asemănat, pe dreptul, cu sinodul tridentin — se va manifesta adevărata voință a clerului românesc gr. catolic. Iar acest cler, cea biserică, căreia-i aparține, fiind încă atât de strâns legată de între- gimea neamului românesc, fiind încă tot o parte integrantă, cea mai integrantă parte, a neamului — putem zice cu drept cuvânt, că sf. Sinod din Blaj se întrunește azi în numele poporului român din Ungaria. În numele unei părți, dintre cele mai însemnate, a acestui popor totdeauna solidar!! Ținuta sinodului de mândrie sau de umilință, va fi interpretată ca ținuta neamului românesc! Hotărârile sinodului vor fi manifestarea de voință a întreg neamului românesc! Tot ce se va întâm- pla și cum se va întâmpla în sinod, va fi espresia fidelă a țării sau a slăbiciunii neamului nostru românesc! Să n-o uite aceasta, pe-o singură clipă, nici unul din- tre membri si-tului Sinod!

Au fost aleși de bună voie, cum am spus, au fost aleși cei mai buni, fără in- doială, sunt deci absolut liberi în hotărâ- rile lor. Bine să cumpanească ce fac și cum fac. Oamenii liber n-au dreptul de a se căi, post festa, de cele ce au făcut, nici dreptul de a se scuza nu-l au, de cele ce nu au făcut!

Nu uite pe-o singură clipă membrii sfântului Sinod, că ei au ajuns la locul lor de cinste, fără influință, fără intrigi și fără presiune...

Cele dintâi zile ale congresului vor trece cu desbateri asupra chestiilor interne de mare importanță ale tagmei preoțești. Convinși că întărirea tagmei preoțești este un interes național, și că e mai cu cale să se vorbească în publicitate de aceste chestii ale noastre, decât a face „politică mare“, — cu plăcere am deschis coloa- nele ziarului nostru discuțiilor ce priveau chestiile dela Sf. Sinod.

Colo peste două trei zile, tocmai la sfârșit, va veni apoi la ordinea zilei marea chestie de importanță generală a neamului nostru: chestia ordonanței de catechizare... După chestiile preoțești o chestie politică. Da, din mila și îndurarea guvernului ma- ghiar, una dintre cele mai grave chestii politice a bisericii românești, — a biseri- celor românești — și prin ele a poporului românesc. O chestie care nu stă singură, nu este izolată, ci dela care vor depinde o multime altele. O chestie, care rău rezolvată poate să fie capul tuturor rețelor, iar bine rezolvată capul tuturor binelor!! Să nu se uite nici aceasta, pe o singură clipă!

Nu ni-e teamă; în fruntea archidie- cezei stă un bărbat, și în jurul lui stau sfătuitoari în cari nu ne puteam înșela nici-

odată. Ei, cu toții împreună, vor ști să judece cu demnitate și cu înțelepciune. Cunoscându-și bine dușmanii, — și pe cel de sus, și pe cel de jos! — vor ști, fără in- doială, să găsească arma cea adevărată cu care pot să-i răpună pe amândoi.

Dar nu vor uita pe-o singură clipă, că-s doi dușmani în fața lor, și că în mă- sura, în care l-au imblânzit pe cel de sus plecându-i-se, în aceeași măsură îl îndâr- jesc pe cel de jos, care este totodată și mai în apropiere!

Bunul Dumnezeu să le ajute cu milă și îndurare, în aceasta luptă grea, a lor, spre a cărei sfârșit întreg neamul romă- nesc se uită cu inima încleștată, și cu mare nerăbdare — și cu atenție încordată așteaptă desnodământul!!

Trecut. Present. Viitor.

III.

Incât îi privește pe Români, ei doresc împăcarea și buna vecinătate, nu numai cu Ungurii, ci cu toate po- poarele cu cari se învecinesc. Acea- sta din simplul motiv că ei, prin fi- rea și caracterul lor etnic, n'au fost niciodată agresivi față cu nimenea. Ei nu sunt în popor căeritor, cu vele- tăți de expansiune violentă asupra altora. Ei n'au atacat și nu atacă pe nimenea, ci doresc să trăească în pace cu toată lumea, necerând alt- ceva decât să fie lăsați neturbați în posesiunile materiale și spirituale, pe cari li le-a hărăzit natura și bunul Dumnezeu. Nici unul din popoarele vecine, nici Ungurii, nici Sârbii, nici Bulgarii, nici Rușii nu se pot pe drep- tate plânge, că Românii le-au primej- duit vre-odată vr-un interes național sau ar fi încercat să-i scoată din vr- un drept legitim sau din vr-o dreaptă a lor posesiune. Din contră, de multe- ori Romanii au făcut, în cursul vre- murilor, vecinilor lor însemnate ser- vicii politice, militare și culturale, pen- tru cari prea adesea răsplata le-a fost ingratitude, pagube și suferințe. Dar Românul le-a uitat pe toate, căci nu este în lume popor mai pacinic, mai tolerant, mai răbdător și mai ier- tător.

Mărginindu-ne numai la Românii de sub Coroana Ungariei, cari sunt în prima linie în chestie cărd e vorba de împăcarea cu Ungurii, toată isto- ria lor arată o moderațiune și o in- delungă răbdare, pe care am putea-o numi excesivă. Nici-odată ei n'au ata- cat pe alții, niciodată n au asuprit pe nimenea, ci tot-deauna au fost supuși stăpânitorilor, poate chiar prea su- puși, au suportat liniștiți toate sarcini- le, de multe ori neomenoase, ce li-s-au impus, și n'au cerut pentru ei nimic alta, decât atâta cer și atâta lumină, ca să poată trăi și ei după feiul lor, să-și poată ara ogoarele, să-și poată grăi limba și să se poată închina lui Dumnezeu în legea lor strămoșească.

Chiar și în puținele ridicări vio- lente la cari Românii din Transil- vania și Ungaria au luat parte, cum au fost sub Doja și sub Horia, ei n'au cerut stăpânirea asupra altora,

ba nici chiar asupra pământului în- grășat cu sângele și cu sudorile lor, că numai puțină dreptate, un trata- ment mai omenesc și puțină ușurare a greutăților și suferințelor cari a- junseră insuportabile.

Iar de când există și la dânsii o vieață politică conștientă, toate cere- rile lor, toate manifestațiile și toate programele politice mărturisesc, că Românii n'au cerut și nu cer mai mult, decât să fie și ei egali în drep- turi, precum sunt în datorințe, cu ce- lelalte neamuri ale patriei lor.

Acțiunea politică-națională a e- piscopului-martir Ioan Inochentie Clain, pe la 1730—1750; *Supplex libellus Va- lachorum*, prezentat împăratului Leo- pold II de episcopii români Ioan Bob și Gherasim Adamovici, în numele clerului și poporului român, la 1791; programul votat de Adunarea națio- nală, ținută în câmpul libertății dela Blaj la 3/15 Maiu 1848; programul partidului național-român din 1881; cu un cuvânt toate arătările revendi- cărilor politice ale Românilor se re- zumă și culminează în a cere *egala îndreptățire*, și nu numai pentru ei, ci pentru toți locuitorii patriei, fără deosebire de naționalitate și religie.

Și mai este de notat un lucru: Pretențiile naționale politice ale Ro- mânilor ungureni au mers scăzând, iar nu crescând, în cursul timpului. Pe când mai înainte, și în special după revoluțiunea din 1848, ei cereau oare-cari drepturi de autonomie teri- torială, astăzi această cerere aproape nu se mai aude, și cei mai exigenți dintre fruntașii lor politici ar fi mul- țumiți dacă s-ar aplica măcar *legea pentru egala îndreptățire a naționa- lităților*, pe care guvernul unguresc a propus-o. Parlamentul unguresc a votat-o la 1868, dar care în mod vol- nic și ne mai pomenit într-un stat constituțional, nu se aplică nici în- tr-un punct favorabil naționalităților nemaghiare.

Dar cum a răspuns și cum răs- punde clasa stăpânitoare a Ungariei la aceasta moderațiune a Românilor? Istoria este de față și ne răspunde: Doja a fost fript de viu, Episcopul Inochentie a murit în exil, Horia a fost frânt pe roată, iar în revoluția din 1848, peste trei sute de sate ro- mânești au fost distruse de luptătorii pentru „libertatea“ ungurescă, și aproape 40.000 de Români au pierit, cei mai mulți nu în luptă cu armele în mână, ci împușcați, loviți în cap sau spânzurați mișelește de honvezii, de Săcuii fanaticizați și de tribunalele marțiale, și mai fanatice!...

Astăzi apoi pușcăriile ungurești de decenii nu se mai golesc de luptă- torii români cari, cu condeiul sau cu cuvântul, îndrăznesc să afirme drep- tul Românului la viață și cultură na- țională!

În general, întreaga viață pu- blică a Ungariei de astăzi este ca- racterizată printr-o teribilă intole- ranță față de tot ce este românesc! Câtă vreme Românii erau în pasivi-

tate, politicienii maghiari și presa lor spuneau cu ipocrizie, că rău fac de nu vin în parlament, ca să-și arate pe cale constituțională părerile și do- rințele, dar când Românii s-au hotărât să intre în Parlament, n-a fost blestemăție și violență, de care să nu se facă întrebuițare, pentru ca să zădărnicească alegerea candidaților ro- mâni. Batalioane de jandarmi au fost concentrate în cercurile românești, și toate brutalitățile și mijloacele de co- ruptie erau, nu numai permise, dar chiar glorificate ca fapte patriotice.

Să recetească cineva numai oro- rile întâmplare acum de curând la alegerile din Oravița, Beiuș, Cehul- Silvaniei și aiurea, pentru ca să se convingă despre aceasta.

Aceeași intoleranță s-a manifes- tat și în parlament, față de puținii deputați români cari au isbutit să se aleagă. Nu numai că nu li s-a recu- noscut dreptul de a se constitui ca partid naționalist, nu numai că au fost disconsiderați la compunerea diferite- lor comisii parlamentare, deși repre- zintă milioane de contribuabili și sute de mii de alegători, dar s-a întâm- plat, precum știm, și scandalul fără păreche în istoria parlamentelor, că unul din ei, d-l Dr. A. Vaida, să fie scos cu forța din sala ședințelor, pen- trucă a vorbit cum nu le place șovi- niștilor!

Iar poporul român, masele cele mari ale țaranilor trudiți, cari de se- coli muncesc câmpiile și apără hota- rările țării, a fost și a rămas cu totul nesocotit de clasa stăpânitoare, care în trecut l-a exploatat și l-a asuprit pe chestia religioasă, sub cuvânt că este schismatic, iar astăzi îl exploa- tează și îl asuprește pe chestia na- țională, sub cuvânt că este străin, și nu i se cuvin drepturi politice, până când nu se vor contopi în națiunea maghiară, „singura națiune alcătui- toare de stat“, și prin urmare sin- gura în drept de a trăi și a se des- volta în statul ungar.

În asemenea situație, a li se vorbi Românilor din Ungaria de îm- păcare cu Maghiarii, este cel puțin neserios. Când unul dă cu ciomagul, și celălalt cu mâna goală, primește loviturile, este o ironie crudă ca cel cu ciomagul să strige: *Haid, frate, să ne împăcăm!* Toată lumea va ad- mite că celălalt nu-i poate răspunde altfel decât: *Fă bine și lasă cioma- gul jos, și apoi să vorbim de îm- păcare!*...

Concluzia se impune dela sine: Este frumos că d-l Iusth și cei de o credință cu d-sa recunosc necesitatea împăcării și Românii le suut mulțu- mitori pentru acest gest cavaleresc și patriotic. Dar dacă d-lor doresc în mod sincer și serios împăcarea, apoi nu Românilor, ci conaționaliilor săi maghiari să se adreseze.

trebuie să fie oameni calificați, cu cultură enciclopedică, nu atât teoretică, cât mai mult practică. Ei trebuie să știe trata cu poporul și să se priceapă la agronomie, la pomicultură, la stupărit, la cultivarea viermilor de mătase și la diferite măestrii, cari trebuiesc popularizate între țărani noștri.

La alegerea fiecărui secretar din despărțăminte, trebuie să se țină seamă de toate necesitățile poporului și intelectualiilor din despărțământ și să se pretindă dela viitorul secretar capabilitate de a satisface acestor trebuințe.

Numai în felul acesta ne putem crește oamenii destoinici și numai astfel vom fi în stare a promova interesele noastre etnice. Și ce nu s-a putut face în cinci decenii, se va face în cinci ani.

(Va urm.)

STIRILE ZILEI.

— 10 Noemvrie v.

Inspire Balcani. Paul Labbé, secretarul general al societății de geografie din Paris, scrie într-un articol intitulat »A travers la Serbie, les mines de Ségné«.

»...In toate minele de cărbuni din Serbia lucrează o mulțime de Români alături de lucrătorii sârbi. Români sunt, de altfel, buni muncitori și se mulțumesc cu un salariu mic. Sârbul care trăiește în alte condiții și deci are și alte cerințe, este mai pretentios. Serbia este o țară, unde nu sunt săraci: niciodată în tot timpul călătoriei mele n-am văzut un Sârb întinzând mâna ca să cerșească. Fiecare are bucățița sa de pământ, porumbul și livada sa, cel mai sărac om având cu ce să trăiască. Aici nu se cunoaște mizeria ca în țările vecine. Voiajorul care trece în grabă, este amețit de luxul din Budapesta sau din București și nu poate să vadă că în aceste două orașe și în țările respective, nu sunt de cât ori bogătași ori foarte săraci. România și Ungaria sunt țări de mari proprietari: tot pământul este stăpânit de câțiva privilegiați și ceilalți bieți oameni din aceste două țări nu cunosc decât suferința, sărăcia și foamea.

»Câte de mai sus le voi verifica mai târziu, căci mi-au fost povestite de către inginerul minelor Segné. Când ne coboram pe cărărușa dela Ravna Reka, care serpește prin iarbă, la umbra fagiilor și brazilor, întâlniram lucrători sârbi și câteva femei române, cari aveau la mâni brățări aurite și rochii împodobite cu cusături măestre. Ele cântau. De de subțul nostru în fundul unei largi treceri printre munți, părală curgea vesel printre pietre, noi însă nu-i puteam auzi cântecul, fiind prea depărtat«.

»De care noi n-avem parte...« Ni se scrie : Sâmbătă în 20 Nov. n. a eșit din închisoarea Seghedinului vrednicul naționalist român bihorean *Cornel Popoviciu*, învățător în comuna Segiște. A fost osândit de tribunalul reg. din Oradea mare la 6 luni închisoare de stat și 200 cor. amendă pe motiv că ar fi »afățat« alegătorii din comuna sa în contra Maghiarilor cu ocaziunea alegerii de deputat a d-lui Dr. Vasile Lucacu. Tabla reg. i-a redus pedeapsa la 4 luni închisoare și 100 cor. amendă, iar curia a întărit această sentință. Deodată cu intrarea în vigoare a acestei sentințe d-l Popoviciu a fost suspendat și din postul de învățător, iar acum, reintorcându-se acasă, după ce a implinit 4 luni de închisoare va avea să se întâlnească din nou în fața inspectorului școlar și a forurilor comitatense, pentru a-și da samă de »scrima« săvârșită.

Salutându-l cu drag în mijlocul consătenilor săi, îi dorim d-lui Popoviciu tărie, curaj și răbdare !

»Sirena«, este titlul celei mai noi drame, scrise de Zaharie Bârsan al nostru. Piesa a fost cesută la Teatrul Național și primită numai decât, spre a fi reprezentată.

Triumful d-lui Toma Ionescu. Corespondentul ziarului »N. Fr. Presse«, din Londra, a avut mai multe convorbiri cu medicii, cari au asistat la demonstrațiile științifice ale d-ului Toma Ionescu. Ei au declarat unanim că descoperirea d-ului Toma Ionescu a făcut o foarte bună impresie și că e o metodă cu totul nouă. La prima anestezie cu preparatul d-ului Ionescu s-a experimentat până la regu-

nea umărului, fiind temeri că o avansare ar fi periculoasă. La a doua însă, Dr. Ionescu a anesteziat pe un bolnav, care suferea de tuberculoză a gâtului. S-a injectat pacientului 3 centigrame de stovaină și 5 miligrame de stricină și peste două ore operația a putut fi începută. Tot timpul cât au durat experiențele, pacientul a vorbit cu medicul operator; bolnavul declară că nu simte nici cea mai mică durere. Rana lungă de 3 foli, a fost pansată și peste 10 minute bolnavul a putut să se scoale în picioare. Acest succes a produs o mare impresie în cercurile somităților medicale.

Grevă școlară. Patruzeci și șase de elevi dela școala industrială din Seghedin au declarat grevă, ca protestare în contra brutalităților profesorilor.

Români la Kossuth. O deputație din Bănat, nu putem ști anume în ce cauză, a fost pe la Fr. Kossuth, și acesta, gândindu-se fără îndoială la alegerile, ce se apropie, a dat un prânz în cinstea deputației. Cu acest prilej Apponyi și Al. Gaál au informat pe membrii deputației — Șvabi, Sârbi, Maghiari și doi Români — asupra situației politice, după cum o înțelege ei, iar Kossuth, ci că ar fi zis :

»Iubiți amici! Într-adevăr îmi cade bine, că văd înaintea mea nu numai pe neaoșii maghiari, ci și alți compatrioți. În ce se atinge de mine, e fapt, că-mi dau toată puterea și străduința pentru a eluipa independența țării, void că prin aceasta să promovez și drepturile popoarelor, să le întind cât se poate mai mult și anume fără considerare de limbă și religione. Sunt convins că și cetățenii, cari nu sunt maghiari, își iubesc țara. Vă mulțumesc pentru încrederea ce puneți în mine«.

Când vor prinde în sfârșit m'nte Români, și vor înțelege, că dragostea asta a miniștrilor e tocmai ca și dragostea lupului către miel? Facem rămasăgă că cei doi Români din deputație, Teodor Selăgian și Cuzman Bogdan, mai curând decât ori cine — dacă-s Români!!

Care-i la Români adevărata zi a morților? D-l Eugen P. Păcurariu ne roagă să aducem la cunoștința d-lui »f., că dânsul n-a servit parastas la mormântul lui Petran, ci o »comemorare sau mai corect pomnire funebraă, robind ectenile morților și deslegarea, lucru posibil oricând și ori unde«. Acelaș lucru se face și în Budapesta la mormântul lui Gozsdó. În ziua de 3 Nov. a fost aleasă fiindcă presa maghiară din Cluj acuzase odată de nerecunoștință pe Români, pentru că nu era luminat mormântul lui Petran în acea zi.

Ținem să spunem, că articolul lui »f. avea un caracter general, și cazul din Cluj a fost luat numai ca *motivo* de plecare. De fapt se observă o neorientare mare la noi, în mai multe părți, în ce privește serbarea zilei morților. D-l »f. împreună cu noi, nu trage la îndoială cunoștințele de ceremonii bisericesti ale d-lui Păcurariu, iar pentru activitatea sa de capelan — mai ales pentru cea extrabisericască, ca să zicem așa, per analogiam și per abuzum — îi datorim fără îndoială recunoștință publică și-i dorim să aibă în toate direcțiile succese după succese.

Condamnările din Spania. Tribunalul de războiu din Barcelona a judecat două procese. În cel dintâi au fost condamnate 5 persoane acuzate, că în ziua de 30 Iunie au maltrat doi călugări. Șeful lor Salvatore Garcia a fost condamnat la moarte, iar ceilalți la închisoare pe viață. În al doilea proces au apărut doi oameni, acuzați că au tras din locuința lor, tocuri de revolver asupra trupelor. Procurorul a propus pedeapsa cu moartea pentru celalt, care e un moșneag de 80 ani. Sentințele vor fi publicate după aprobarea lor de către generalul Weiler.

Fiiți cu băgare de seamă. Ziarele spun, că toți ofițerii de stat-major ai garnizoanei din Viena au primit acum câte-va zile scrisori conținând două hăpuri sub formă de pâne azimă. O circulară lămură că aceste hăpuri erau de natură a spori vigoarea virilă. Un căpitan, care a primit o așa scrisoare, a murit subit. Autopsia a dovedit că moartea fusese pricinuită prin otrăvire cu cianură de potasiu. Examenul chimic al hăpurilor a dovedit, că pilulele erau făcute din cianură pură. S-a constatat până în prezent că toți cei zece ofițeri înaintați căpitani la începutul lui Noemvrie și rămași în Viena au primit câte un hap de cianură. Locotenenții cari nu au fost înaintați în luna Noemvrie nu au primit nici de cum hăpuri. Totuși nu se știe dacă autorul atentatului trebuie căutat prin cercurile militare sau civile.

Disolvarea dietei din Finlanda. Zilele trecute a fost disolvată dieta finlandeză

prin un ucaz al Țarului. Deputații dietei dizolvate au ținut o întrunire la Abor, sub președenția deputatului Puriteu. Adunarea a hotărât, în unanimitate, a duce până la extrem lupta contra politicei banditești a guvernului rus. S-a votat apoi o rezoluție de cuvînsul următor: »Guvernul imperial nu este în drept a impune Finandei plata contribuției pentru budgetul armatei. Ar fi o trădare din partea noastră dacă ne-am preta la călcarea drepturilor noastre constituționale. Nu se va găsi nimeni din Finlanda, care să încuviințeze plata vre-unei sume, care să nu fie votată de dieta. Autoritățile sunt invitate a opune rezistență la cererea neconstituțională a guvernului imperial«. Rezoluția a fost răspândită în zeci de mii de exemplare.

Un record a lui Latham. Sâmbătă după amiază mai mulți aviatori au încercat să bată recordul înălțimei, stabilit de contele Lambert la 304 metri. Cu tot vântul puternic, întâi aviatorul Paulham a bătut recordul lui Lambert, ajungând la o înălțime de 360 metri. Pe urmă Latham se ridică cu aeroplanul său și în încordarea generală a publicului ajunse până la o înălțime de 410 metri, stabilind astfel cel mai mare record.

Industria română. Mai zilele trecute a avut loc în București o întrunire a mai multor persoane însemnate în comerțul și industria română pentru transformarea firmei Rhein & C ie din Azuga în societate anonimă pe acțiuni sub firma de »Pivnițele Rhein & C-ie Azuga« societate anonimă pentru comerțul de vinuri și producția de șampanie pe cale naturală. Societatea s-a constituit cu un capital de 500.000 lei împărțit în 500 acțiuni deplin vărsați, iar actele s-au autentificat la tribunalul Ilfov. Administrația moșiilor regale din Predeal a dat tot sprijinul său acestei noi întreprinderi. Solicitudinea arătată de Administrația regală este cea mai bună dovadă despre seriozitatea și soliditatea societății, de care vorbim. Mulțumită unei conduceri înțelepte și cinstită cum și grație calității produselor acestei firme, produsele pivnițelor din Azuga, Rhein & Company, (sampania Rhein-Sec) este una dintre cele mai bune șampanii din Europa. Produsele acestei firme se desfac și la noi. Îndemnăm publicul românesc să dea sprijinul său acestei firme, în loc de a-l da firmei maghiare Törley, care din mulțimile adunate până acum, dă însemnate sume pentru »scopuri patriotice«.

Locale. Societatea fiarmonică va da întâiul concert la 9 Decemvrie, Joi. Programul: *Beethoven*, Simf. V C-moll *Liszt*, Les Preludes, *Wagner*, Clepetele și scena Gral, din Parsifal.

— Nu uitați concertul celebrului Sauer, din 27 Noemvrie.

O casă pentru 5 chiriași, cu grădina, e de vânzare, pe Tocile 18. A se adresa la R. Ardelean, Valea morilor/a 49.

ULTIME ȘTIRI.

Chestia catechizării înaintea Sfântului Sinod.

(Prin telefon de la trimisul nostru.)

Astăzi, la orele 9 și jum. s-a celebrat o sf. liturgie, apoi I. P. S. Sa Metropolitul Mihail de Apșa a deschis solemn Sinodul.

Înainte de a se aduce hotărâri meritorice s-a hotărât ca toate afacerile să se dea la comisiuni spre studiere și referare.

Spre acest scop s-au ales trei comisiuni. Din comisiunea, care va avea să se ocupe cu chestia catechizării, fac parte domni: Iosif Hosszu (oreș.). S. Lița, canonicul *Uilacan*, Dr. Vasile *Sucu*, toți din Blaj, apoi prot. I. *Pop* din Morlaca și I. *Câmpeanu*.

Mitropolitul a dat toate actele acestei comisii, și propunerea comisiei va fi ridicată la puterea de hotărâre sinodală, fără îndoială!

orele 4.

Sf. Sinod s-a întrunit la a doua ședință, la ora aceasta, și dacă va permite timpul, se va decide încă astăzi în chestia de catechizare!! Dacă nu, mâne se aduce hotărâre, aproape cu siguranță.

Toată lumea dorește ca înainte de toate să fie rezolvată aceasta chestie gravă. După impresiile, ce am, atitudinea sinodului se va restrânge la »aprobarea pașilor interpretși de episcopi«, fără de a ridica protest, sau a se pronunța în chestia pedepselor disciplinare...

*

Viena, 23 Nov. (Depeșă) Astăzi s-a ținut, la Palat, sub președenția *Maj. Sale*, consiliul de coroană, la orele 1. Toți miniștrii sunt de față. Procesul verbal este luat de secretarul de stat *Márffy*. Despre cele pe-trecute în consiliu, care durează încă la aceasta oră, nu se știe nimic.

Se spune însă că s'au adus hotărâri de mare importanță. Cu deosebire au fost precisate chestiile militare, și influința maghiară la legații

POȘTA REDACȚIUNELI.

Cojozna. După cum v'ați încredințat, noi am trecut peste chestie. Punctul nostru de vedere e cât se poate de clar și de apreciazabil; nu mai e de ce să întindem vorba, deci. Spre liniștirea dv. cu toate acestea dăm bucuroso biografie a lui F., dacă veți rămânea »strict la obiect« și n-o să vă atingeți de nime altul.

Și dacă n'o să vă luați informațiile exclusiv dela »Alkotmány«!

Blaj. Nu ținem să mai răspundem. Suntem încredințați că dacă d-nul Suciu avea puțină răbdare să aștepte notița și scrisoarea, întârziate cu o zi, nu și-ar mai fi publicat articolul în »U.« Cel puțin nu în forma în care l-a publicat. Pentru »laudade« aduse presei române, noi, necredincioșii numai mulțumiri am putea — credinciosului!..

O. C. T. Credeam să putem da zilele acestea foiletonul, dar ni-a inbulzit materialul. Mai târziu iarăș ne amenință aceeaș primejdie, și parcă nici nu are haz să dăm noi critică atât de lungă. Mai cu seamă dela un autor, pe care nu-l știm.

Chiar și dacă-i dam loc, de altfel, o făceam numai în urma »recomandăției«. Brilarea de fraze în sine pe noi nu ne poate înșela. — Ce să facem cu foiletonul?

Proprietar : Dr. Aurel Mureșianu.

Râm.

Redactor respons.: Dr. Sever Dan.

Cele mai bune cadouri de Crăciun

portrete mărite după orice fotografie, la *Francis Bichoff*, strada Hirschler 20.

Conversații în limba franceză de d-na *Bichoff*, parisiiană. Ora 2 cor.

Când ies dinții la copii

Nu vă neliniștiți când au să iasă dinții copiilor d-voastră, ci dați-le micuților »Emulsiunea lui Scott« și ei nu vor mai avea parte de nopți nedormite. Veți fi surprinși cât de ușor și fără dureri vor eși dinții copilului.

Emulsiunea lui Scott

conține într-o formă ușor de mistuit toate materiile necesare, pentru ca copiii d-voastră să aibă dinți albi, drepti și sănătoși.

Curățenia și puterea vindecătoare a

EMULSIUNEI LUI SCOTT

e neîntrecută. »Scott« este bună chiar și pentru cel mai slab organism.

Emulsiunea lui Scott este și rămâne cea mai bună emulsiune. 8.

Veritabilă numă cu marca — pescarul — ca semn de garanție a procedurii lui Scott.

Prețul unei sticle originale 2 coroane 50 bani. Se capătă în toate farmaciile.

Din partea vicecomitelui comit. Brassó.
Nr. 10778/909.

Concurs.

La postul de drumariu devenit vacant la oraşul Brassó, escriu prin aceasta concurs şi provoc pe toţi aceia, cari doresc a obţine acest post a-şi înainta petiţiunile instruite în ordine subserisului vicecomite cel mai târziu până în 20 Dec. 1909.

Emolumentele împreunate cu acest post sunt următoarele:

Concurenţii au a documenta, că au absolvat cel puţin 4 clase secundare, sau că au absolvat cursul de drumarii, respective conductorii de clădiri sau conducătorii de afaceri de apaducte, mai departe, că au moralitate bună, că sunt pe deplin sănătoşi şi că nu au trecut peste 40 de ani.

Au a documenta mai departe concurenţii, cumcă s'au făcut serviciu militar, respective că au fost absolvaţi de acest serviciu.

Concurenţii, cari stau eventual în serviciu oraşului sunt absolvaţi de condiţiunile mai sus citate.

În fine atrag atenţiunea concurenţilor la aceia împrejurare, că în senzul §-lui 111 al statutului organic oraşenesc, celui ce va fi ales, nu-i este permis a avea şi oarecare ocupaţiune privată.

Brassó, în 14 Nov. 1909.

Dr. Aladár Sémsey m. p.,
(790,1--1.) protonotariu comitatens.

Din partea unei societăţi de asigurare bine acreditate se caută

Funcţionari voiajori

versaţi în afaceri de asigurare, pentru serviciu extern (achizitori), cari au relaţii cu cercuri mai bune, eventual domni solizi, cari doresc să se dedice acestei ocupaţiuni. — Oferte cu indicarea pretensiunilor sunt a se trimite sub: H. Z. 1000 la administraţia acestui ziar. (759,11--8.)

Cursul la bursa din Viena
Din 22 Noemvrie n. 1909.

Renta ung. de aur 4%	113 —
Renta de coróne ung. 4%	92 50
Impr. căl. fer. ung. în aur 3 1/2%	82 40
Impr. căl. fer. ung. în argint 4%	83 30
Bonuri rurale croate-slavone	94 —

Impr. ung. cu premii	217 —
Losuri pentru reg. Tisei şi Seghedin	157 —
Renta de hârtie austr. 4 1/10	95 35
Renta de argint austr. 4 2/10	95 10
Renta de aur austr. 4%	116 75
Renta de coróne austr. 4%	95 35
Bonuri rurale ungare 3 1/2%	85 15
Losuri din 1860	171 50
Acţiil de-ale Băncei ung. de credit	779 50
Acţiil de-ale Băncei austr. de credit	667 75
Acţiil de-ale Băncei austro-ung.	1777 —
Napoleoniori.	19 15
Mărci imperiale germane	117 77 1/2
London vista	241 25
Paris vista.	95 67 1/2
Neto italiene.	95 —

Cursul pieţei Braşov.

Din 23 Noemvrie n. 1909

Bancnote rom. Cump.	18.74	Vend.	18.80
Argint român	18.70	"	18.80
Lire turcesci	21.50	"	21.80
Seris. fonc. Albine 5%	100. —	"	101. —
Ruble Rusesci	254. —	"	256. —

Frumuşeţea.

Cea mai mare dorinţă a fie-cărei dame este fără îndoială: a fi tot mai frumoasă şi pentru a ajunge acest scop, să foloseşte de ori-ce ocazie, îşi sulemeneşte faţa cu mijloace de necrezut, caeace în cele mai multe cazuri are de urmăre, că faţa în loc să devie mai frumoasă, se ruinează așa, încât este lipsă de timp lung și de o îngijire mare până ce se restaurează iarăși.

Rezultatul unic în lume, ce l'a obținut farmacistul din Arad Clemens de Földes cu Margit-Crème a sa (cu deosebire în Franca și Germania), a îndemnat pe mulți a imita acest mijloc de renume universal, nestricăcios și care singur are efect miraculos contra tuturor necurătențiilor din față, pistrii, pete de licat, bubite etc. Aceasta natural, că nu a succes nimărui, deoarece secretul preparării Margit-Crèmei nu-l știe decât inventatorul și producătorul, care și păstrează acest secret, pregătind întotdeauna singur acest preparat. Margit-Crème este prin urmare tot un fel, prelucrarea este întotdeauna îngrijită, din care cauză efectul este rapid și sigur. De aceea să admoniază damele cu toată serioșitatea a nu și unge fața cu totfelul de alifii: să se folosească numai un astfel de mijloc care să recomandă și de medicii vestiți englezi, americani și francezi, ca un mijloc cu efect sigur, nestricăcios și pentru conservarea frumuseții. Acest mijloc cosmetic (de frumusețe) de renume universal este Margit-Crème a lui Földes, care deja după o folosință de 4—5 zile schimbă total pielea feței, depărtează pistrii, petele de ficat, sgrăbunțele, coșuri, roșata feței și a mânilor, dă feții frumusețe ideală, vioioane și înfăoșoare tinerească. Un borcan mic costă 1 cor., mare 2 cor. Săpun Margit 70 fl. și Pudră-Margit (alba, rosa și crème) 1 cor. Toate mijloacele aceste să pot folosi și separate. Margit-Crème a lui Földes se capătă în toată l mea în fie-care farmacie mai mare dar dacă nudeva nu s'ar afla, să ne adresaăm direct la inventatorul: CLEMENS DE FÖLDES, farmacist în ARAD.

Deposít principal în BRĂȘOV: Julia; Hornung; Emil Jekelius; Franz Kelemens; Victor Klein; Rudolf Kugler; Lang & Theil; droguerie; Eug. Neustädter; Heinr. Oberth; Victor Roth; Fridr. Steiner; Teutsch & Tarter, droguerie. — SIGHIȘOARA: A. V. Linaner, farmacie.

La Tipografia și Librăria A. Mureșianu, Braşov.

Important pentru vîndătorii de cărţi prin oraşe și tîrguri este cartea de rugăciune

„Lauda lui Dumnezeu“

pentru credincioșii de religieuna ortodoxă română, cuprîndînd rugăciuni de dimineața și de seară, la sfînta Liturgie, la taina mărturisirei, precum și la alte multe rugăciuni folositoare 56 la număr pe 255 pagini, format octav mic.

Acosta carte de rugăciuni artistic legată este prima la Români, cari până acuma se închinau din cărți subred legate și ordinare. Acuma nu trebuie să stăm în privința acesteia mai prejos de cărțile de rugăciune ale celorlalte naționalități. Prin cartea de rugăciune „Lauda lui Dumnezeu“ s'a făcut Românilor un însemnat serviciu, căci ea este o carte de rugăciune frumoasă și se pôte căpăta în diferite legături dela mai simple până la mai luxose și tôte în preț foarte moderat.

Prețul lor este:

Legătură traidică neagră și aurie cu séu fără chip sfânt	Cor. b. — 90	Imit. de fildes cu catifea și incheietóre	Cor. b. 2 65
Imit. de fildes în alb séu negru	1 60	" " " cu catifea și podóbă mai mare	3 10
" " " cu incheietóre	1 80		
" " " cu cîdru argintat și incheietóre	2 10		

Tot asemenea atragem atenţiunea publicului asupra „Cartei de rugăciune“ întocmíte de protopresbiterul Calistral Coca cu aprobarea consistoriului episcopese ortodox-oriental din Cernăuți, care carte format mic octav, cuprîndînd asemenea tôte rugăciunile noastre folositoare ar fi cea mai potrivită carte e rugăciune pentru totți școlari.

Prețul acestei cărți:

În pânză neagră	cor. 1.—
" " " ceva mai luxosă	cor. 1.20
" " " format ceva mai mare	cor. 1.40

Tôte acestea se pot procura prin Tipografia și Librăria Mureșianu, Braşov, unde au să se adreseze și vîndătorii.

La prea înalta poruncă a Maiest. Sale Apost. c. și reg.

A XXVII. LOTERIE de Stat c. și r.

pentru scopuri de binefaceri militare.

Loteria acosta unică în Austria legal concesionată conține 18.386 câștiguri în bani gata în suma totală de 514.600 Cor.

Câștigul principal 200.000 coróne bani gata.

Tragerea urmază irevocabil în 16 Dec. 1909. Un los costă 4 coróne.

Losuri se capătă la secțiile loteriilor de stat în Viena III Vordere Zollamtsstrasse 7. Colectanții de loterie, Trafic, la oficiile de dare, poste, telegraf și căi ferate, zarafii etc. Planuri pentru cumpărători gratis.

Losurile se trimit franco.

Direcția c. r. a loteriei.
Secția loteriei de stat.

(772,5—10)

se adresează, cine dorește a-și procura varietăți autentice de:

Pomi roditori

arbori pentru alee, plante de ornament, conifere, plante de împrejmuít, fructe cu boabe, pueți, etc.

Vițe altoite

(calitate superioară) vițe europeană și americană cu și fără rădăcini. (Catalog instructiv gratis)

TIPOGRAFIA

A. Mureșianu

Braşov. Tîrgul Inului Nr. 30.

Acest stabiliment este provăduț cu cele mai bune mijloce tehnice și fiind bine asortat cu tot felul de caractere de litere din cele mai moderne este pus în pozițiune de a puté esecuta ori-ce comanda cu promptitudine și acurateță, precum:

- IMPRIMATE ARTISTICE în aur, argint și colorii
- PĂRȚI DE ȘTIINȚA, LITERATURĂ ȘI DIDACTICE
- STATUTE.
- FOI PERIODICE.
- BILATE DE VISITĂ DEȘERITE FORMATE.
- PROGRAME ELEGANTE.
- BILETE DE LOGODNĂ ȘI DE NUNȚĂ DEȘA HORINȚĂ ȘI ÎN COLORII
- ANUNȚURILE.
- REGISTRE ȘI IMPRIMATE pentru tôte speciile de serviciuri
- BILANTURILE
- Compturi, Adrese, Circulare, Scrisori.
- Couverts, în lotă mărimca.
- TARIFE COMERCIALE, INDUSTRIALE, de HOTELURI și RESTAURANTE.
- PREȚURI-CURENTE ȘI DIVERSE
- BILETE DE INMORMENTARI.

Comandele eventuale se primesc în biuroul tipografiei, Braşov Tîrgul Inului Nr. 30, în etagiul, înderept în curte. — Prețurile moderate. — Comandele din afară rugăm a le adresa la Tipografia A. MUREȘIANU, Braşov.

„Gazete Transilvaniei“ cu numărul a 10 fieri se vinde la zaraful Dumitru Pop, la turungeria de pe par-ul Rudlof și la Eremias Nepoții.